

IN MEMORIAM ING. JANY RŮŽIČKOVÉ

(*7. 10. 1942 Praha – †13. 10. 2019 Praha)

HELENA ČIŽINSKÁ

Jana Růžičková (foto J. Růžička, 2. 8. 2006).

S kolegyní Janou Růžičkovou jsme se naposledy rozloučili 18. října 2019 na Olšanských hřbitovech v Praze. Smuteční oznámení zdobila precizní barevná kresba půdorysu kostela sv. Václava v Broumově s rozklíčenou posvátnou geometrií, v tomto případě Kiliána Ignáce Dientzenhofera, kterou se Jana Růžičková v posledních letech svého života naplno zabývala.

Svůj život prožila Jana Růžičková převážně v Praze. Narodila se v rodině právníka Vladimíra Macháčka, po němž se v rodině zachovala šavle, kterou vlastnil jako záložní důstojník. Své vzdělání zúročil za okupace prací v odborech, kratší dobu byl vedoucím provozu pozoruhodného kina Sport v Praze na Smíchově v domě čp. 1307 na náměstí 14. října č. o. 3.¹ Po válce se stal tajemníkem tehdejšího předsedy vlády Zdeňka Fierlingera, poté pracoval na úřadu vlády v oddělení protokolu. Jeho rodiče se věnovali vydavatelské činnosti: otec Ferdinand Macháček vydával časopis *Zahradnické listy*, matka Libuše, rozená Pospíšilová (podruhé provdaná Stádníková), *Hospodyňské listy* a psala i romány pro ženy.

Matka Jany Růžičkové Marta, rozená Tůmová, byla, jak bylo tehdy obvyklé, v domácnosti a starala se o rodinu se třemi dětmi. Rodinnému rozpočtu za okupace pomáhala prodáváním vstupe-

nek do biografu Na Knížecí,² který vlastnil a provozoval její otec, Janin dědeček, Václav Tůma. Jana byla z dětí nejstarší. Sestra Eva vystudovala Matematicko-fyzikální fakultu Univerzity Karlovy a věnovala se pedagogické činnosti, bratr Aleš absolvoval Vysokou školu zemědělskou v Praze a po vystěhování z vlasti žije střídavě v Čechách a v Anglii.

Začátkem roku 1971 se při pobytu v Krkonoších seznámila se svým budoucím mužem, malířem Jindřichem Růžičkou (*3. 5. 1947 v Polici nad Metují³), v němž našla skvělého a obětavého životního partnera. Svatba se konala 17. prosince téhož roku. Jindřich Růžička byl výtvarně nadaný, což ovlivnilo jeho nasměrování do Prahy v roce 1962. Nejprve studoval na Střední odborné

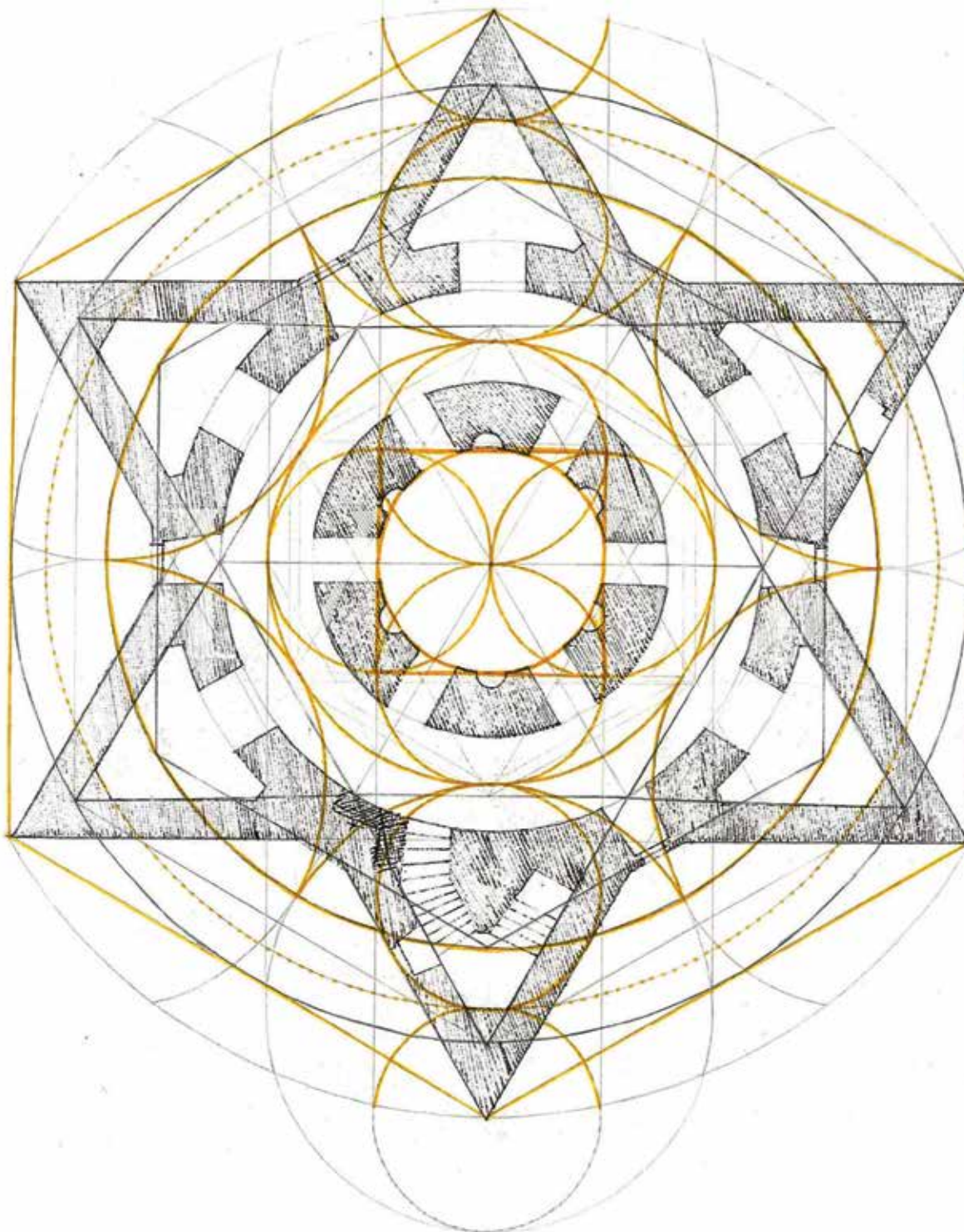

Jana Růžičková bádá ve stavebním archivu ÚMČ Praha 6 (foto K. Hubrtová, září 2009).

- 1 Oddíl „Biografy“, „Sport, XVI., Dvořákova 1307“. In: Adresář hlav. města Prahy 1936, 23. Plány domu vypracoval arch. Josef Lambert Hölzel, stavbu vedl smíchovský stavitel Josef Sikyta, uvedený v plánové dokumentaci. Stavební povolení domu čp. 1307 na Smíchově bylo vydáno 3. 10. 1913, změny v projektu ohledně řešení balkonu v kině byly schváleny 13. 6. 1914. Interiér kina se štukovou výzdobou ve stylu geometrické secese měl v přízemí dvacet řad s uličkou uprostřed, na balkoně šest řad s lóžemi (Jiří HILMERA: Stavitelé historických pražských kinosálů I. *Iluminace* 10, 1998/1 (29), 119–164, zde s. 148–150; Jan E. SVOBODA: Praha stoletá (2). *Staletá Praha* 28, 2012/1, 80–111, zde s. 97).
- 2 Toto kino v čp. 464 vzniklo přestavbou z bývalého hostince Na Knížecí čp. 33 podle plánů arch. Karla Hermana (1880–1965) z roku 1912. Ale už v roce 1915 projektoval arch. Josef Mařík na tomto místě novostavbu s biografem stejného jména. V přízemí bylo počítáno s dvaceti osmi řadami, na balkoně s osmi řadami a šesti lóžemi. Opět se uplatnila secesní geometrická ornamentika. Po válce bylo jméno kina změněno na Sofia (Jiří HILMERA, *op. c.*, 127, 156, 160–161).
- 3 Jindřich Růžička dětství prožil v Broumově s výjimkou tříletého pobytu v Otovicích u Broumova.

„Kosmologická filosofie, která byla součástí antické filosofie, otvírala otázku podstaty našeho přírodního světa. Pythagoras ze Samu použil poprvé pojmu filosofie, a kosmos – to je uspořádaný svět. Podstatu přírodního světa poznáváme skrze geometrii. Poznání architektonické tvorby jako geometrického konceptu tvůrců nás obohacuje o poznání hlubokých kořenů umělecké tvorby a o poznání podstaty naší existence.“

J. Růžicková

Praha, královský letohrádek Hvězda v Oboře, podle návrhu **Ferdinanda Tyrolského**, dokončeno 1555. Pomocí dvojité transformace vnějšího hexagramu (redukci velikosti spojenou s rotací) se dobereme velikosti vnitřního prostoru stavby. Rozbor geometrie ukazuje v půdorysu figuru Amoris. Geometrická figura královského letohrádku má svůj předobraz v aplikaci Lenzova kánonu na Jeruzalémský chrám (Desiderius Lenz: The aesthetic of Beuron and other writings). (Jedna ze dvou geometrických analýz půdorysu kostela a text Ing. Jana Růžicková, 2015.)

výtvarné škole na Hollarově náměstí v Praze 3 na Vinohradech⁴ a poté na pražské Akademii výtvarných umění v ateliéru prof. Bohuslava Slánského (1900–1980). Zkušenosti z této doby pak po letech zúročil jako restaurátor zejména obrazů nebo dřevěných polychromovaných plastik kostelních interiérů. Ještě během studia přestoupil do ateliéru prof. Jana Smetany (1918–1998), nakonec zakotvil v grafickém ateliéru prof. Ladislava Čepeláka (1924–2000). Jindřich Růžička stále neúnavně tvoří a pravidelně vystavuje. Manželé Růžičkovi vychovali dva syny, Pavla (1972) a Jana (1976), a dočkali se čtyř vnuků – Šimona, Ondřeje, Matěje a Tobiáše.

Jana po maturitě na průmyslové škole stavební v roce 1960 pracovala v Potravinoprojektu jako konstruktérka a zde dostala doporučení k dálkovému studiu na Stavební fakultě ČVUT. Po ab-

solvování prvního ročníku se jí podařilo přejít na řádné studium v oboru pozemní stavby a konstrukce, které dokončila roku 1966. Nejprve nastoupila jako projektantka v podniku Masný průmysl, avšak za dva roky se rozhodla svůj profesní život zasvětit památkám. Od roku 1968 pracovala pod vedením PhDr. Dobroslava Líbala ve Státním ústavu pro rekonstrukce památkových měst a objektů v Jindřišské ulici na Novém Městě v Praze. Zde prováděla průzkumy a zpracovávala archivní dokumentaci jednotlivých objektů různých měst, např. v historickém jádru Nového Boru, Nymburka, Žatce, Chrudimi, Polné, Frydku-Místku aj. V Praze byly

Jana Růžičková (rodinný archiv, 1994).

předmětem jejích průzkumů domy empírového i „nového“ Karlína a Josefova, a to i v případě, že nebyly dosud kulturními památkami, dále vybrané objekty na Hradčanech kolem Strahovského kláštera, na Malé Straně a na Novém Městě pražském. Výsledkem jsou pečlivě zpracované stavebně historické průzkumy, takzvané pasporyty. V letech 1970–1972 Jana Růžičková absolvovala postgraduální studium v oboru dějin architektury a umění na ČVUT.

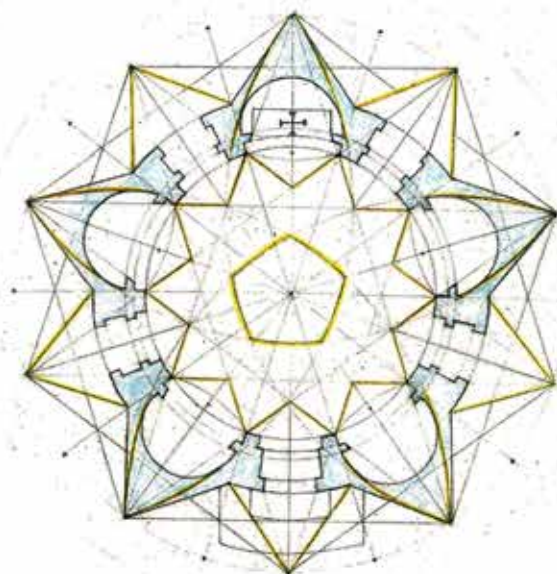
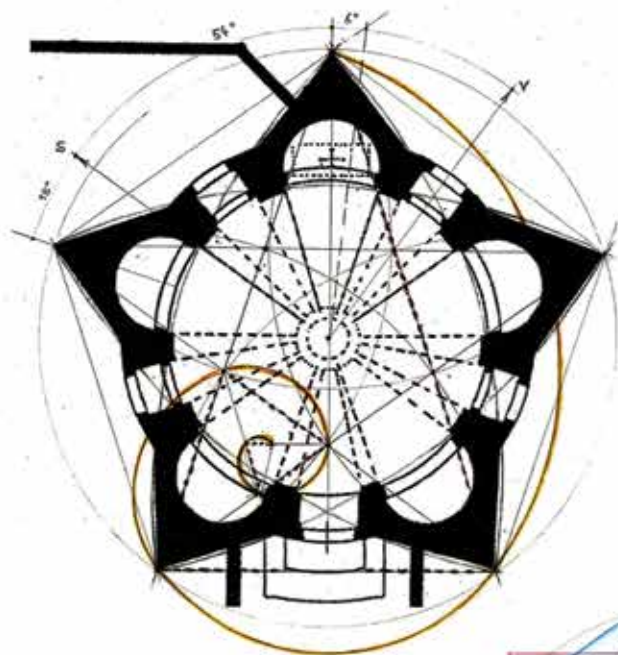
V polovině roku 1986 se Jana rozhodla pro změnu a na krátký čas nastoupila na poloviční pracovní úvazek ve Středisku státní památkové péče a ochrany přírody Středočeského kraje v Praze, které tehdy sídlilo v Hybernské ulici na Novém Městě v Praze 1, a zároveň do Okresního muzea Praha-východ v Brandýse nad Labem na druhou polovinu úvazku. V obou zaměstnáních se podílela na generální aktualizaci Státního seznamu nemovitých kulturních památek okresu Praha-východ. Již od října téhož roku však pracovala v Pražském středisku státní památkové péče a ochrany přírody,⁵ kde setrvala až do svého odchodu do důchodu koncem ledna 2011. Zprvu byla zařazena do oddělení památkových architektů, které po odchodu Ing. arch. Jarmily Líbalové v roce 1975 vedl akad. arch. Petr Heřman. Po sametové revoluci a po reorganizaci ústavu se jejím teritoriím stalo horní Nové Město pražské a městská čtvrť Vyšehrad v Praze 2, kde se musela mj. vyrovnat se specifickým barokní pevnostní architekturou. Je nutné zdůraznit, že byla první, koho na pražském pracovišti znepokojovalo poskytování originálních plánů velkému množství restituentů v archivech odborů výstavby městských částí v Praze, kde tak docházelo k poškozování, ztrátám nebo přímo krádežím. „Její“ Praha 2 byla tedy první, kde byly nejstarší plány stavebního archivu digitalizovány. Jana osobně nosila role plánů do Copy General, kde je nechala skenovat do formátu TIFF ve vysokém rozlišení.⁶ Značné množství barevných kopií plánů bylo předáno i na pražské pracoviště NPÚ, kde se postupně zpracovávají.

4 Dnes Vyšší odborná škola a Střední umělecká škola Václava Hollarů.

5 Po několika změnách názvu dnes Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Praze.

6 Sdělení akad. mal. Jindřicha Růžičky.

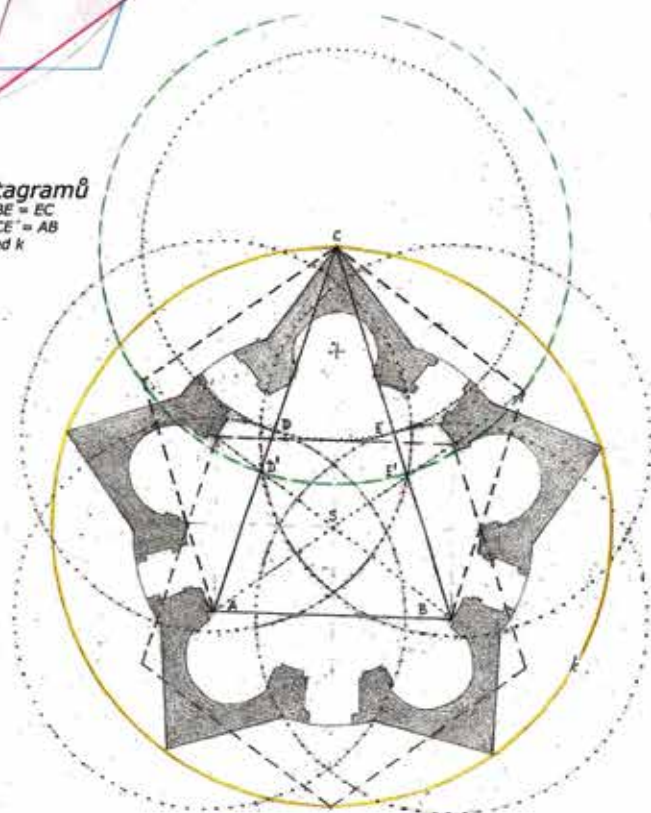
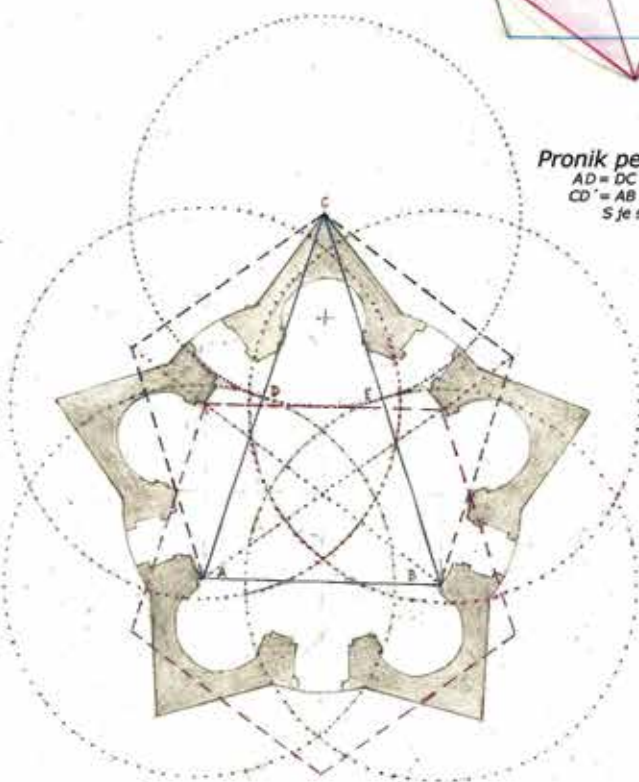
Santa Maria della Stella

*Pronik pentagramů
a zlatých trojúhelníků*

*Pronik pentagramů
AD = DC BE = EC
CD = AB CE = AB
S je střed k*

Kaple Panny Marie Sněžné na vrchu Hvězda v severní části Broumovských stěn, vystavěna v letech 1731–1733 podle plánů Kiliána Ignáce **Dientzenhofera**. Kaple je pěticipou, astronomicky orientovanou hvězdou. Geometrii exteriéru pěticipé hvězdy podrobíme rotaci a vzniklou deseticipou hvězdu redukuje a přemístíme do interiéru kaple. Vrcholy interiérové deseticipé hvězdy definují ostění oltářních nik. (Geometrická analýza půdorysu kostela a text Ing. Jana Růžicková, 1913.)

Jana Růžičková s manžely Křížovými před domem Albrechta Dürera v Norimberku (foto H. Čižinská, 2012).

Do Oblastního muzea Praha-východ se sídlem v Arnoldinovském domě v Brandýse nad Labem se ještě jednou vrátila jako kurátorka výstavy o pohřebnictví v roce 2012.⁷ Její panel návštěvníky seznámil s obnovením hřbitova v Železné Rudě na Šumavě, založeného v roce 1878. Zde byl kromě kamenných náhrobníků restaurován i soubor litinových křížů, které byly zčásti zachráněny i přeneseny z jiných jihočeských lokalit. Tyto typologicky rozmanité kříže vesměs vznikly v železárnách Ferrum, jejichž dílny byly rozmístěny ve Frýdlantě u Místku, v Čeladné, Ostravici a Rožmitále.

Kromě pravidelného referování o zajímavých objevech nebo zdařilých renovacích na Novém Městě nebo na Vyšehradě ve Výročních zprávách pražského Národního památkového ústavu Jana Růžičková zpracovala v odborných časopisech litinové náhrobní kříže, náhrobníky architektů Jana Kotěry nebo Josefa Gočára na pražských hřbitovech i hrobky na Novém židovském hřbitově a věnovala se cihlám a cihelnám v naší republice. Přednášela na různých seminářích jak o pražských památkách, tak např. o lidové architektuře na Broumovsku, které jako kraj svého muže pravidelně navštěvovala. Její přednášky zazněly v nové budově Národního muzea nebo na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze. Zcela novátorské bylo odhalování myšlenkových postupů a použití posvátné geometrie v dílech architektů Guarina Guariniho a Kryštofa a Kiliána Ignáce Dientzenhofera na příkladech jejich sakrální architektury na Broumovsku i jiných lokalitách. Stejně přistupovala ke stavbám Jana Blažeje Santiniho nebo i Jana Kotěry, jehož ovlivnili svými publikacemi Hendrik Petrus Berlage a emauzský benediktin Odilo Wolff.⁸ Objevné přednášky v pražské Bílkově vile měly velký ohlas u posluchačů včetně odborníků. Těmito přesahy se Jana Růžičková značně vymykala běžnému přístupu k této problematice.

Ještě je nutné se zmínit o sběratelské činnosti Jany Růžičkové. Jejím, i když trochu nepraktickým, koníčkem bylo sbírání kolkovaných cihel „zdic“ a dalších stavebních prvků. Svou sbírku čítající několik set cihel s nejrůznějšími kolky získávala na skládkách, na stavbách, kde pro ně už nebylo využití, od jednotlivců i od dalších nadšenců-sběratelů. Její kufr nebo batoh nebyl po zájezdu v Čechách nebo i do ciziny k uzvednutí. Podrobně se tomuto tématu věnuje Josef Hájek ve svém následujícím příspěvku.

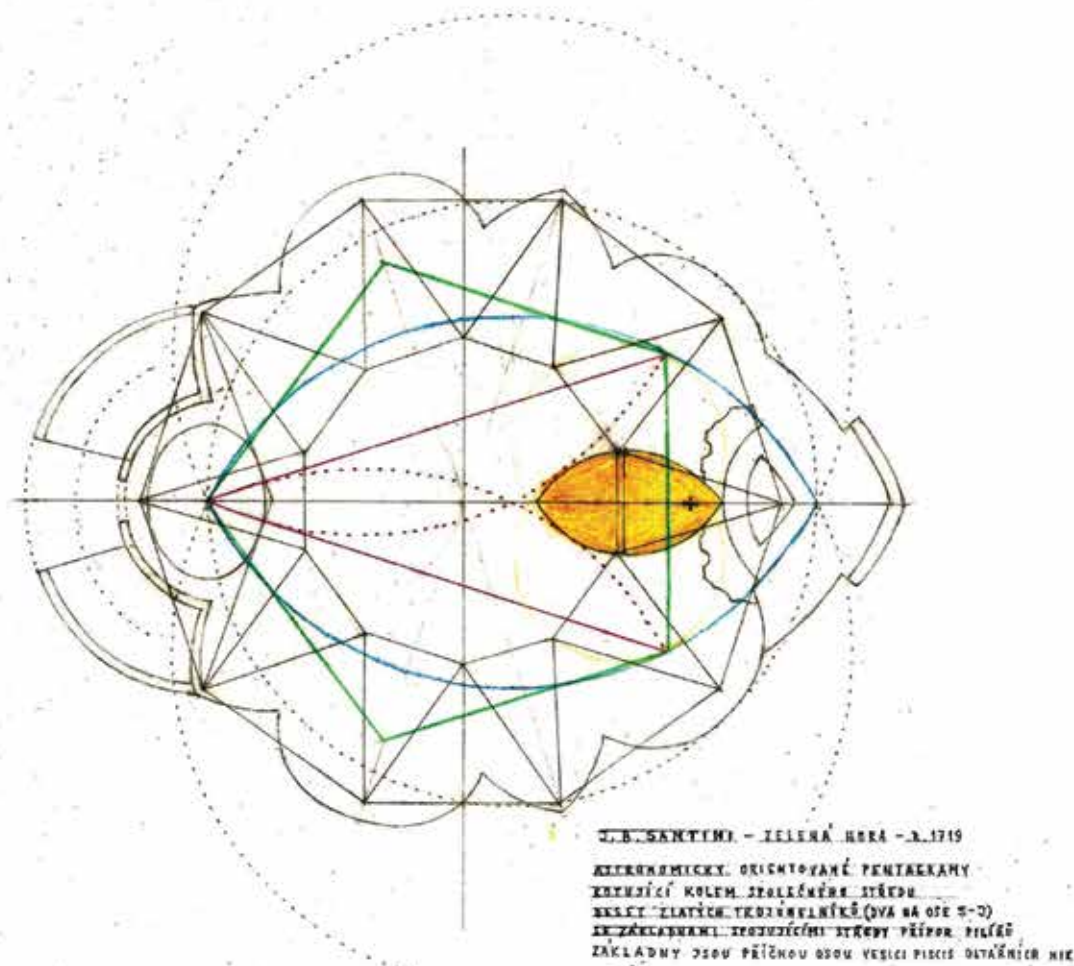
Dalšími předměty zájmu Jany Růžičkové byly kanalizační poklopy tuzemské a sousedních států. Sbíráni se v tomto případě zcela omezilo na fotografickou dokumentaci, a my, její kolegové, jsme při každé cestě do ciziny fotografovali zajímavé poklopy pro Janinu sbírku. Na první pohled se tento zájem zdá přinejmenším kuriózní, nicméně její záměr směřoval k výzkumu opomíjených autentických prvků historického uličního interiéru. Zajímaly ji především historické poklopy, jejichž výzdoba a zpracování přinášely nové informace. K tématu ji totiž přivedl zájem o historickou pražskou kanalizaci, jež představovala ve své době mistrovskou inženýrsko-technologickou realizaci. Ve sbírce na pražském pracovišti se z autentických prvků nacházejí i ukázky historické kamenné dlažby, tzv. pražské mozaiky. Z průzkumných cest po republice přivážela ukázky místních historických prvků, například signovanou eternitovou desku, břidlicové tašky, tvarovky, hřebenače apod.

Nesmíme zapomenout na Janin smysl pro spravedlnost a její snahu zlepšit polistopadové dění v naší republice angažováním se v komunální politice. Působila střídavě jako radní nebo zastupitelka po několik volebních období nejprve za Občanské fórum (OF), za Občanskou demokratickou alianci (ODA) a po jejím zániku za místní politické hnutí v Praze 11. Do jisté míry s tím souvisí i mnohem starší příběh z 21. srpna 1968, kdy šlo Janě Růžičkové u budovy Československého rozhlasu doslova o život. Střepina granátu, která jí roztrhla halenku a lehce ji zranila na zádech, je uložena ve vitrině v bytě u Růžičků.

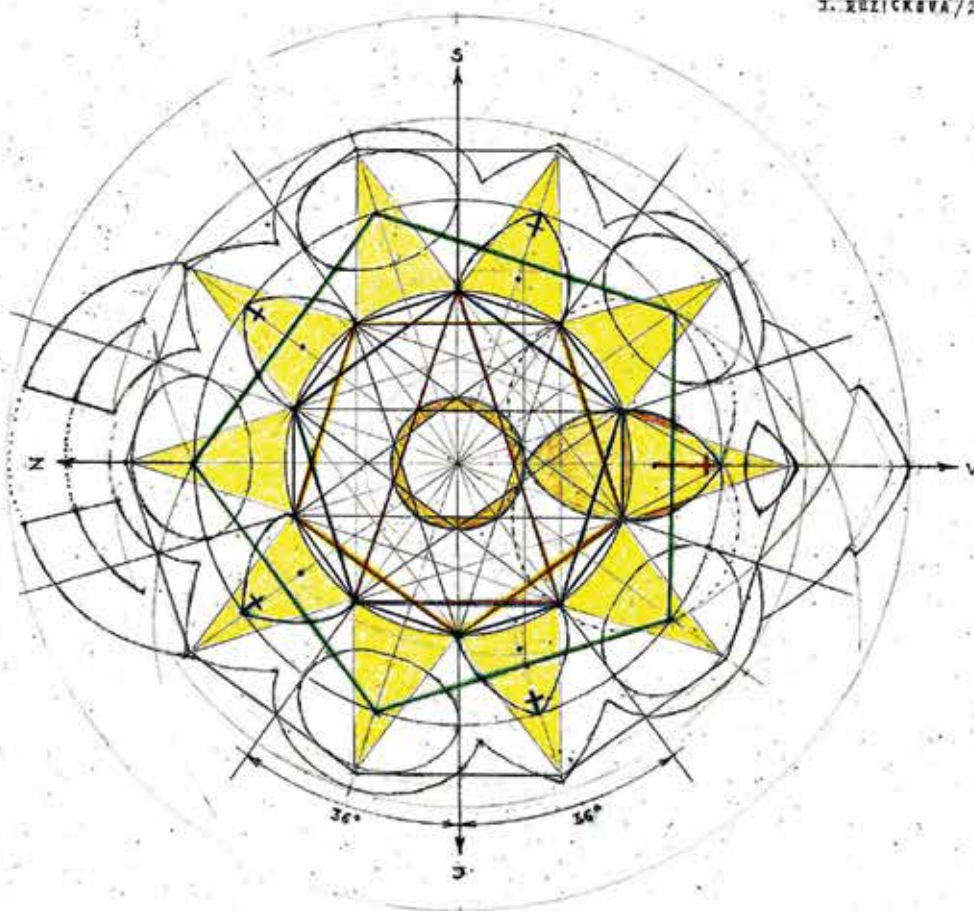
V roce 2009 neváhala opakovaně svědčit u soudu ve prospěch squatterů, kteří obsadili budovu bývalých lázní čp. 434 na rohu ulic Na Slupi a Apolinářská na Novém Městě v Praze. Doložila, že lázně byly v dezolátním stavu dávno před příchodem squatterů. Jejich původní podmíněné

7 Výstava byla zahájena 4. října 2012. Hlavním kurátorem byl Mgr. Jaroslav Šejvl. Válečné hroby zpracovali Mgr. Tomáš Jakl a Ing. Imrich Vetrák, ekologii v pohřebnictví Mgr. Blanka Dobešová a Mgr. Alžběta Šimčíková, zahradnictví na hřbitovech Ing. Miroslava Paclová, židovství Chaim Kočí, Malostranský hřbitov v Praze na Smíchově Mgr. Jana Trojanová, kříže Ing. Jana Růžičková, archeologii Mgr. Andrea Němcová a ostatní Mgr. Jaroslav Šejvl a David Stejskal.

8 Hendrik Petrus BERLAGE: Grundlage und Entwicklung der Architektur : Vier Vorträge gehalten im Kunstgewerbemuseum zu Zürich. Berlin 1908; Odilo WOLFF: Tempelmaße : Das Gesetz der Proportion in den Antiken und altchristlichen Sakralbauten. Wien 1912¹, 1932².

J. RŮŽIČKOVÁ/2013

Kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené Hoře od Jana Blažeje **Santiniho Aichla** podle plánu datovaného rokem 1719. Kostel má pět kaplí a pět oltářů odkazujících na pět hvězd svatozáře sv. Jana Nepomuckého, ty pak upomínají na pět ran Krista při ukřižování. Tato numerická symbolika vede ke geometrické figurě pentagonu uvnitř kružnice procházející vrcholy hvězdných paprsků stavby. Tento pentagon geometricky transformujeme a provedeme jeho rotaci související s orientací kostela podle světových stran. Do astronomicky orientovaných pentagonů vepíšeme zlaté trojúhelníky, které mají poměr stran dán posvátným číslem ϕ . Strany zlatých trojúhelníků vymezují ve vrcholu klenby pentagon, do něhož byl umístěn ostatek těla sv. Jana Nepomuckého. Oltářní niky mají půdorys poloviny figury vesica piscis. (Text a analýza geometrie půdorysu a klenby Ing. Jana Růžičková, 2013.)

Jana Růžicková v kavárně na Glavním trhu v Krani ve Slovinsku (foto H. Čižinská, 2013).

tresty a veřejně prospěšné práce byly u odvolacího soudu v dubnu 2011 zrušeny, protože se nejednalo o trestný čin.⁹

Jana Růžicková se svou erudicí a schopností do hloubky absorbovat stále nové impulzy nejen v rámci památkové péče nám bude citelně chybět. Na pražském pracovišti však zanechala nesmazatelnou stopu, na řadu jejích inspirativních podnětů je možné navazovat.

Co znamená „krásné“...

BOHUMIL CHALUPNÍČEK (VŠUP PRAHA)

Jana Růžicková fotografuje náhrobek Kanižovy a Thalbergovy rodiny s bronzovou plastikou Genia smrti od Bohumila Kafky z roku 1905 na hřbitově ve Vídni-Döblingu (foto H. Čižinská, 2013).

Touto otázkou poprvé oslovila Jana Růžicková studenty architektury pražské UMPRUM. Stalo se tak v mé výuce deskriptivní geometrie, ke které jsem ji následně několikrát pozval. Tenkrát si musela odpovědět sama. Budoucí architekti však její odpověď na vlastní dotaz akceptovali – uznali, že vnímání krásna je opřeno o nejrůznější aplikace geometrie, s nimiž se již sami setkávali. Diskuse se vedly o jejím rozsahu, formě či konkrétní aplikaci k danému objektu.

Trochu jinak tomu bylo při těchto jejích vstupech do výuky perspektivy u ostatních výtvarných oborů, především volného, ale i užitého zaměření. Tam převládal přístup spoléhající se především na vlastní, svébytnou emoci tvůrce i diváka konkrétního díla. Diskuse, které z tohoto pohledu vznikly, byly emocí samotnou a většinou nepřinesly odpovědi, spíše zajímavé otázky.

S paní Janou jsem se seznámil díky jejím přednáškám pro Galerii hlavního města Prahy v Bílkově vile. Bylo pro mne štěstím, že jsem přijal hned první pozvánku na volný cyklus, jehož název snad ani nebyl určen. Začal však velkým tématem – Broumov.

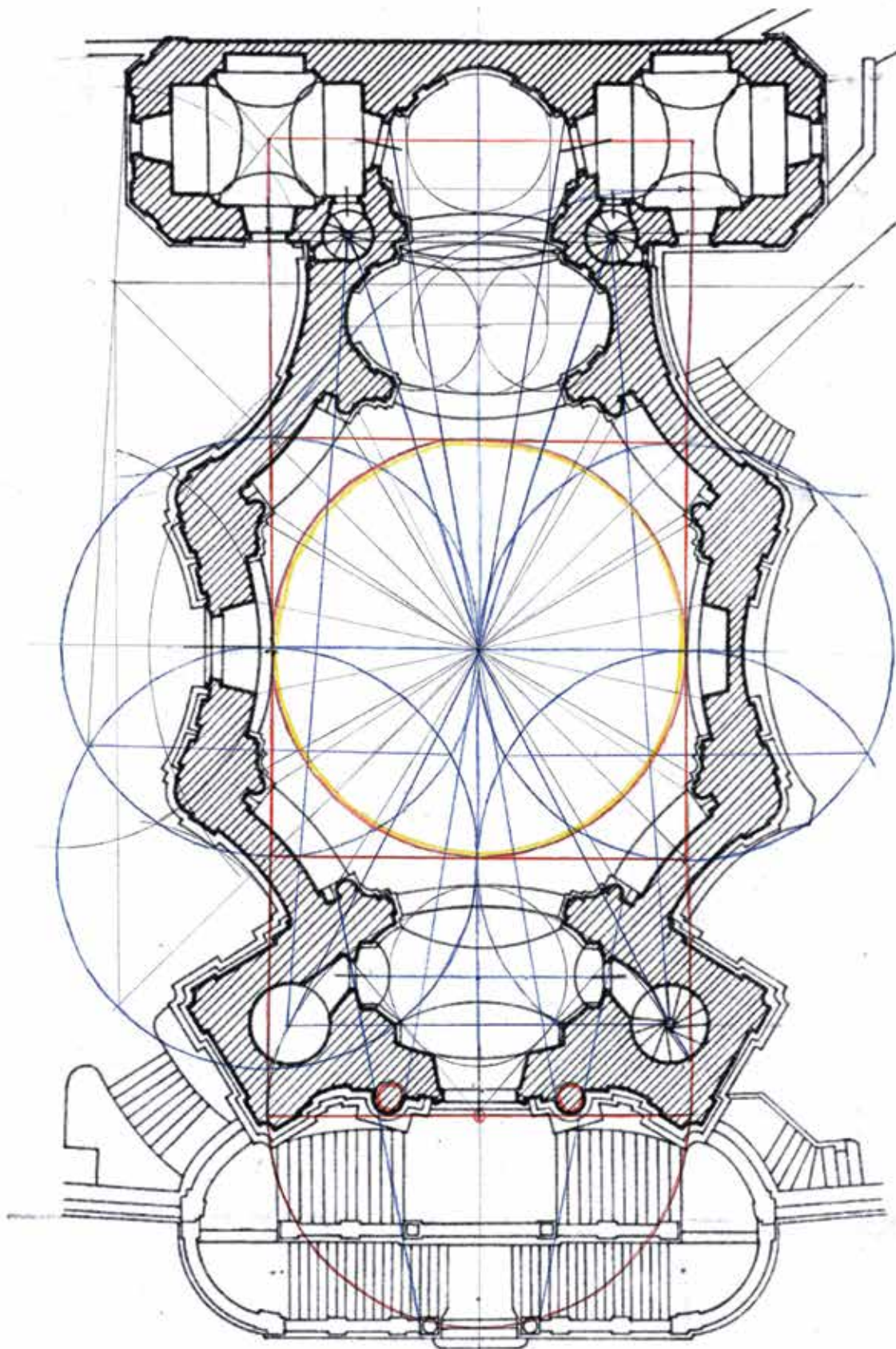
V řadě staveb ze souboru dientzenhoferovských kostelů na Broumovsku představila bohatou planimetrickou hru nejrůznějších geometrických figur ve vzájemných souvislostech. Vše prezentovala v kresebných plánech, především v půdorysech. Pastelkami probarvila plochy, které vytvořily komponované estetické útvary. Právě tato kresebná forma přímo dokumentovala jejich vyhledání a zobrazila je ve vztahu ke tvarovému konceptu té či oné stavby.

S ohledem na řadu navazujících fází jejich realizace, představujících projekt, vytyčení, stavební výrobu a v mnoha případech i nutné současné zaměření, byla vzájemná souhra nalezené geometrie se samotnou architekturou překvapivá. Připustila úvahu, že se celý navrhovaný půdorys s modelací křivek zdiva mohl pomocí některé z variant této geometrie definovat i přímo na staveništi.

Možným rozdílem geometrických figur od dokumentace stavby paní Jana nevěnovala pozornost. Považovala je za okrajové a zcela pochopitelně jí šlo o nalezení dokonalých principů, stejně jako u poměrů výšek k půdorysům, uplatněným především v jejích rozborech pohledů na průčelí.

Naopak dokázala začlenit i detail do celkového konceptu své analýzy jako v případě kamenné kropenky v chrámu Nanebevzetí Panny Marie a svatých Wolfganga a Benedikta v Kladruzech. Nadčasový design zmíněného díla touto cestou vysvětlila v souvislostech s celkovou architekturou klášterní baziliky. Právě v této souvislosti vzpomínám na náš rozhovor o díle benediktinského mnicha z kláštera v Emauzích Odilo Wolffa. Můj původní výtisk rozborů sakrálních staveb mnoha období posílil naše přátelství i další cesty průzkumů, které Jana Růžicková realizovala.

9 Aleš BERNÝ: Squaťři nespáchali obsazením budovy na Albertově trestný čin, řekl soud. In: iDNES.cz, publikováno 19. 4. 2011. Dostupné na <https://www.idnes.cz/praha/zpravy/mestsky-soud-osvobodil-squaťtery-kteri-obsadili-byvale-lazne-na-slupi.A110419_105026_praha-zpravy_ab> [vid. 2020-05-07].

Praha-Nové Město, kostel sv. Jana Nepomuckého na Skalce z let 1730–1739, Kilián Ignác **Dientzenhofer**. U analýz prostorového uspořádání sakrální stavby musí být zohledněna hierarchie prostorů z hlediska jejich náboženského duchovního významu. Tak je tomu na příklad u tohoto kostela. Základní geometrický tvar kruhu ve čtverci v centrální části kostela má střed v bodě křížení ramen latinského kříže, podélné a příčné osy chrámu. Tato kružnice v posunu na příčná ramena kříže vytýčuje umístění bočních oltářů. Posun této kružnice k hlavnímu vstupu do chrámu definuje umístění věží s točitými schodišti a vnější čtyřramenné schodiště. K centrální kružnici lodi se pak geometrickou cestou obrací presbytář, sakristie a monumentální sloupový portál vstupu do chrámu. Luis Charpentier (*Mysterium katedrály v Chartres*, 192) vyjadřuje význam polohy uprostřed křížení transeptů takto: „Právě zde se stávají numerické vztahy nejlépe patrnými a lze je postřehnout smysly. Sem se sbíhají všechny linie a tady se uplatňují všechny poměry. Jako by tady zpívala Číslo.“ (Geometrická analýza půdorysu kostela a text Ing. Jana Růžicková.)

S velkým zájmem přistoupila k dalšímu tématu – ke tvorbě architekta Guarina Guariniho. Jeho původní „portfolio“ z roku 1737 se v roce 1945 dostalo dramatickou cestou do naší rodiny. V kůži vázané rytiny, a snad i lepty, v něm zobrazují fragmenty půdorysů, řezů i fasád výrazných, nevšedních projektů. Jejich sdružené průměty slibovaly díky svým tehdy futuristickým formám zajímavá prostorová zjištění. Pro Janu Růžickovou se tyto, v té době nepříliš obecně známé materiály staly další výzvou. Nejdříve zpracovala přednášku, ve které se detailně věnovala analýze kostela svatého Vavřince v Turíně. Především v exkluzivním řešení jeho kupole se snažila nacházet vztahy i k dalším oblastem. Matematika i astronomie byly blízké zájmům řádu theatinů, jehož byl Guarini členem. Na toto téma zpracovala textový i obrazový dokument a touto tematikou se zabývala i v řadě dalších rozborů.

Jana Růžicková na promoci svého muže Jindřicha (foto J. Růžicka st., 1974).

Geometrii širšího výběru z Guariniho díla včetně nedochovaných i nerealizovaných staveb věnovala svoji další přednášku, kterou prezentovala v podkrovním přednáškovém sále Bílkovy vily, opět zcela přeplněném posluchači.

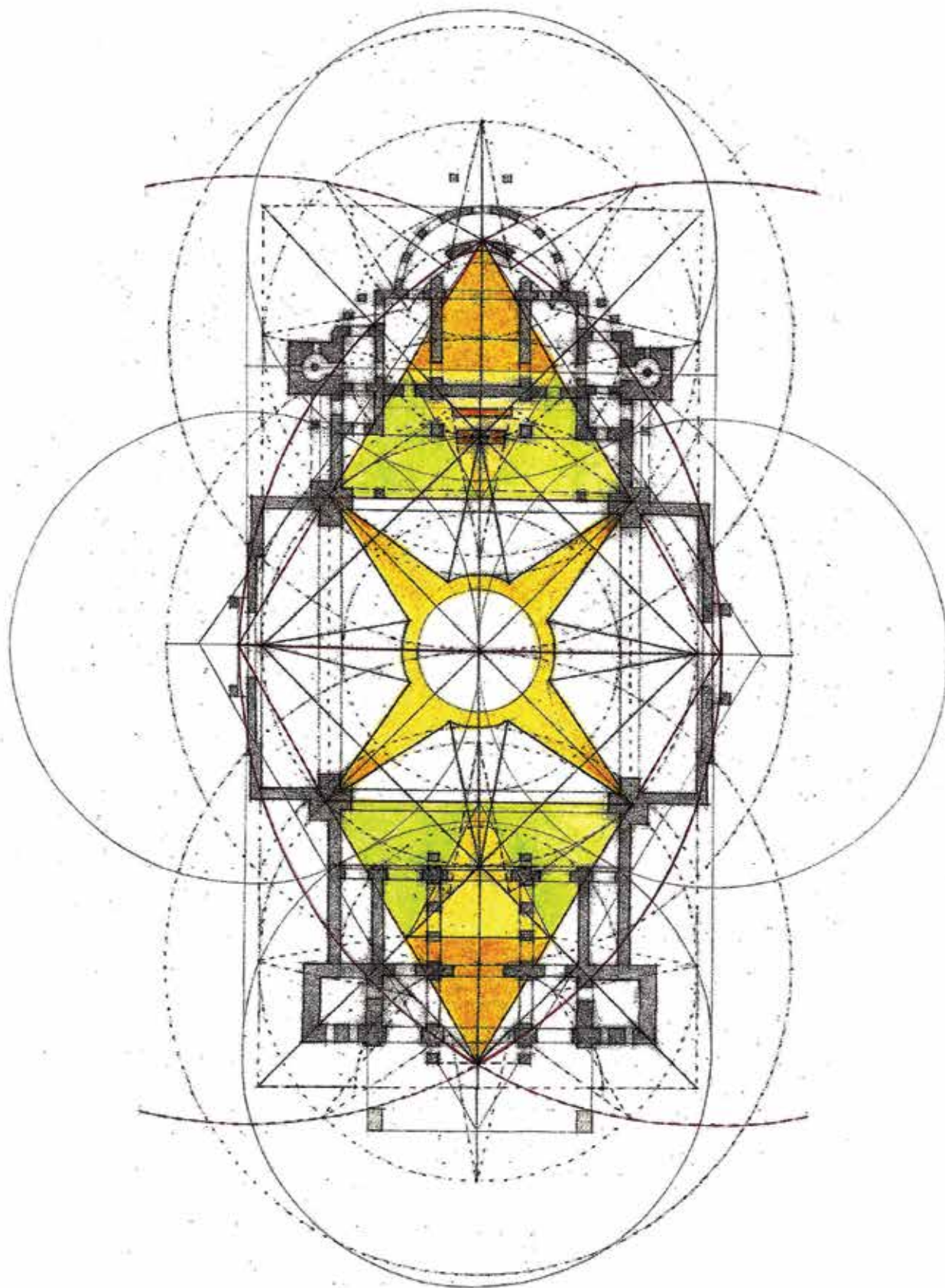
Doprovázel jsem ji i k dostupnějším realizacím, které předem slibovaly zajímavé výsledky podobných analýz. Jednou z nich byla i rozměrná pamětní deska věnovaná malíři Felixi Jeneweinovi na hřbitově v Kutné Hoře. V podobě stély na jedné z jeho hlavních cest reprezentuje mezi náhrobků zcela odlišnou dominantu. Dílo autorů, architekta Pavla Janáka a sochaře Františka Kofránka, působí v mnoha směrech výjimečně. Architektovo doznívající kubistické období se odráží především v detailu,

ale dotýká se i celku. Řešení představuje harmonii všech proporcí. Definuje vymezení ploch Kofránkových reliéfů andělů, má vliv na práci s písmem. Zkoumané dílo bylo okamžitě „podrobeno“ dokumentaci půdorysů v různých úrovních, pohledů i ze zadní strany, vztahu k výškopisu terénu, vše doplněno řadou fotografií. Za několik dnů zásilka od paní Jany obsahovala i slovní geometrický rozbor, který jeho zdokumentované proporce vysvětloval.

Má účast a moje impulzy v celém objemu práce Jany Růžickové jsou pro mne vzácné, ale k jejímu odkazu proporcionálně mizivé. V každé architektuře nacházela pomocí půdorysných linií zdíva středy kružnic, z jejich průniků vznikající piscis, zlaté poměry v řadě obrazců i prostorových křivek, základní kvadratury i triangulace. Zcela pochopitelně se těžiště jejího výzkumu soustředilo na ikony barokních tvůrců a jejich bohatou tvorbu, od komorních kaplí až po rozsáhlé klášterní areály. Stranou však nezůstaly ani mnohé objekty z jiných období – kostel svatého Prokopa v Záboří nad Labem, fragment díla Jana Kotěry, Neptunova kašna v dnešních Havlíčkových sadech...

Jednou jsem se zmínil, že jsem cestou po Puglii navštívil Castel del Monte – od paní Jany mi přišlo několik variant zdůvodnění konceptu této neobyčejné stavby. Geometrii nacházela i v hypotetických půdorysech a formách nedochovaných staveb bez autentické dokumentace. Hledání geometrických figur v architektuře však zdaleka nebylo její jedinou aktivitou.

Studia na Fakultě stavební ČVUT uplatnila v tehdejším Státním ústavu pro rekonstrukci památkových měst a objektů. Velkou kapitolou jejího zájmu byla sepulkrální architektura. Nebyly to jen nejstarší části Olšanských hřbitovů, kde si vybírala jednotlivé objekty s ohledem na jejich architektonickou a sochařskou formu. U některých opět vytvořila geometrické rozborů, které dokázaly upozornit na vzácnost řešení těchto realizací. Podobně přistupovala i k ikonické malbě. Její písemná komunikace měla někdy i komponovanou literární formu. Pokud jí to dovozoval

Kosmologická symbolika ve školní studii farního kostela od arch. Jana **Kotěry** z let 1895/96. Geometrický koncept pracuje se čtvercem ve střední části hlavní lodi. Do čtverce, který je vymezen čtyřmi pilíři, vepíšeme čtyřcípou hvězdu a provedeme rotaci tak, aby vznikla hvězda osmicípá, která definuje základní rozměry stavby. Z pohledu historie geometrických konceptů arch. Kotěra navazoval na tradiční východiska skladby prostoru a tektonických článků. Ukázkou může být jeho návrh pražské univerzitní budovy a návrh válečného pomníku v Příbrami. (Geometrická analýza půdorysu kostela a text Ing. Jana Růžičková.)

Pozvánka na přednášku Jany Růžičkové, 18. 3. 2015 (geometrie J. Růžičková, grafika J. Růžička, 2015).

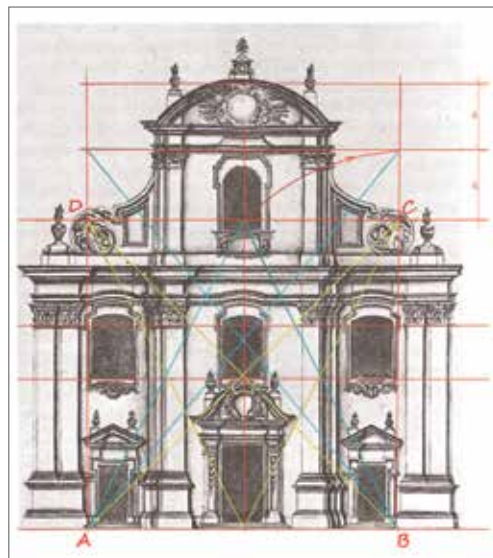
Pro pozvánku byla použita geometrická analýza prostorové skladby kostela sv. Václava v Broumově od K. I. Dientzenhofera, dokončeno 1729. Vychází z geometrického obrazce osmicípé hvězdy ve čtverci, kde čtyři delší paprsky mají vrcholy v rozích čtverce. Tato geometrická figura byla používána pro svoji schopnost rozdělit plochu čtverce do patnácti stejně velkých polí s poměrem stran 3 : 5. Základní figurou je čtverec procházející oltární menzou, který po transformaci směrem dovnitř a po rotaci vytváří plochu čtverce pro vepsání osmicípé hvězdy definující prostorové uspořádání stavby. (Geometrická analýza půdorysu kostela a text Ing. Jana Růžičková, 2015.)

Praha-Nové Město, Spálená ulice, geometrické řešení průčelí kostela Nejsvětější Trojice při zaniklém konventu řádu trinitářů (byl v Lazarské ulici čp. 82/II); Antonio Octavio Broggio, novostavba 1708–1713, na které se podílel Kryštof Dientzenhofer a Jan Jiří Aichbauer. (Geometrický koncept návrhu A. O. Broggia zpracovala Ing. Jana Růžičková.)

postupně se zhoršující zdravotní stav, vždy navštívila přednášky řady odborníků z celého spektra oblastí. S některými z nich konzultovala své aktuální průzkumy a hluboce si vážila jejich práce. Svoje poznatky prezentovala především přednáškami v galerijním nebo akademickém prostředí. Výjimkou nebyly ani regiony samotných analyzovaných staveb. Některé průzkumy, cílené na konkrétní objekty, byly publikovány v odborných periodikách. Vybrané knižní tituly obsahují i její odborný výklad dalších a dalších témat.

Dostatek času našla i pro svoji rodinu. Rozdělovala jej mezi manžela Jindřicha a potomstvo dvou generací.

JANA RŮŽIČKOVÁ – ANALÝZY GEOMETRICKÝCH ŘEŠENÍ

(deponováno v knihovně NPÚ Praha)

Egypt: Dendera – Hathorin chrám, Dér El-Medina – Hathorin chrám, Edfu – Horův chrám, Karnak – Chonsův chrám, Abydos – Osiridův (Usirův) chrám, Denova hrobka, Sakkára – Mehuova hrobka.

Řecká antika: chrám v Paestu, chrám v Priene.

Itálie: Castel del Monte, Basilica di Santa Maria della Roccella a Squillace v Kalábrii.

Čechy a Morava různé: Albrechtice u Českého Těšína – dřevěný kostel, Beuronská madona, Frýdlant – hrad, Cheb – kaple, Jaro-měřice nad Rokytou – kostel sv. Markéty, Křtiny – kostel Jména Panny Marie, Říp – rotunda sv. Jiří, Smiřice – kostel Zjevení Páně, Valdek – hrad, Vítkův hrádek, Vranov nad Dyjí, Záboří nad Labem, Znojmo – sv. Mikuláš, Křtitelnice v kostele sv. Mikuláše.

Praha: Grebovka – grotta, Karlovo náměstí – kaple Božího Těla, Stodůlky – kaple Nalezení sv. Kříže, Karlov – kostel Panny Marie a sv. Karla Velikého, Spálená ul. – kostel Nejsvětější Trojice, kostel sv. Jana Nepomuckého na Skalce, Smíchov – kostel sv. Václava, Nový hrad u Kunratic, letohrádek Hvězda, rotunda sv. Longina, Rudolfinum.

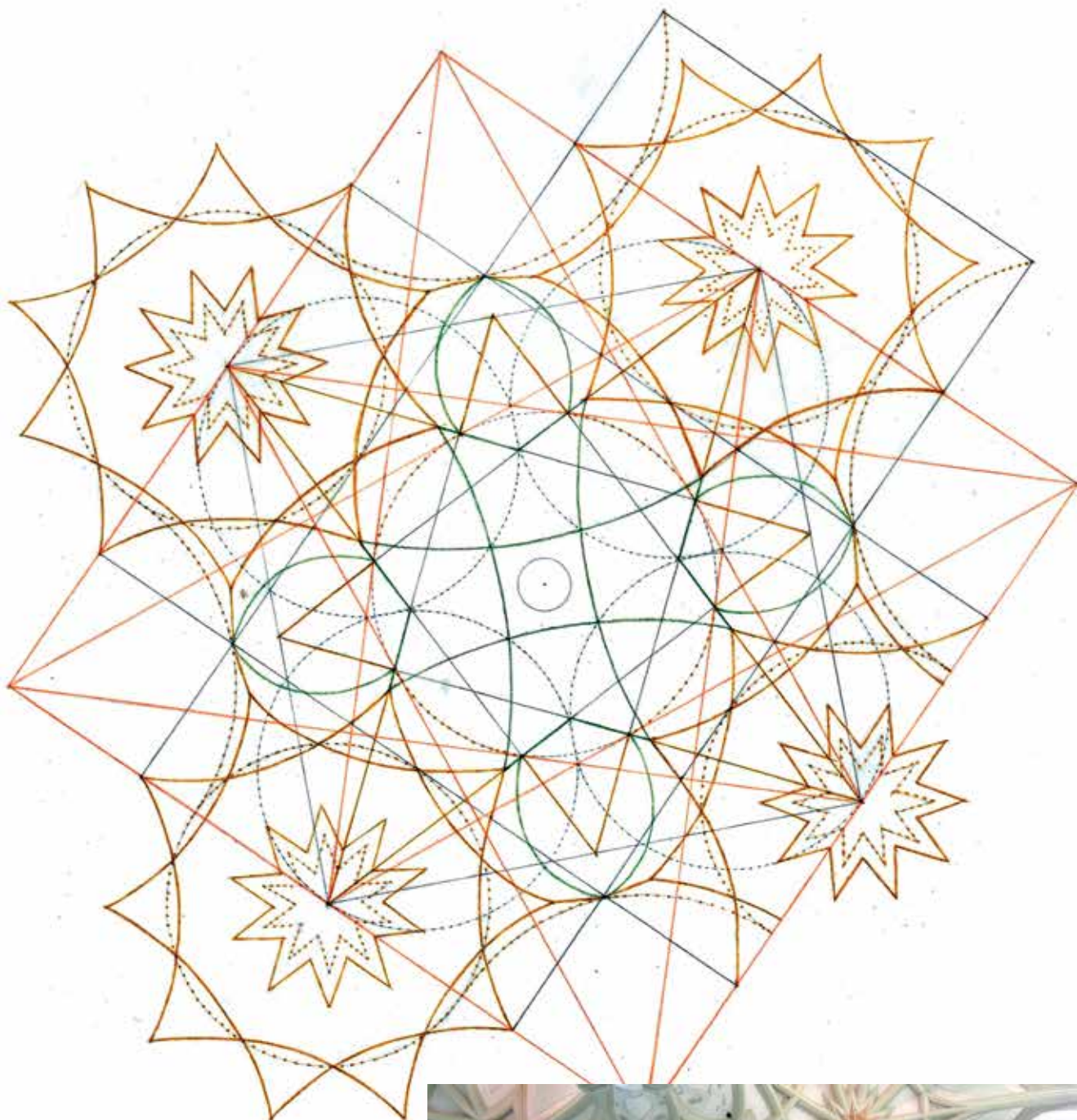
Andrea Palladio: Villa Rotonda.

Guarino Guarini: Messina – Santissima Annunziata, Paříž – sv. Anna královská, Torino – San Fillipo, Torino – San Lorenzo.

Jan Kotěra: studie kostela, Praha – Právnická fakulta UK, dva náhrobky.

Kilián Ignác Dientzenhofer (Broumovsko): Broumov – kostel sv. Václava, Broumov – hřbitovní kostel Panny Marie, Bezděkov, Božanov, Heřmánkovice, Horní Vernéřovice, Hvězda, Janovičky, Martínkovice, Ostaš (kaplička), Otovice, Rupechtice, Stárkov, Šonov, Vernéřovice, Vižňov.

Jan Blažej Santini Aichl: Kladruhy, Mladotice, Zelená Hora.

Kladruhy, klenba presbytáře chrámu Nanebevzetí Panny Marie, sv. Wolfganga a sv. Benedikta, Jan Blažej **Santini Aichel**, 1711–1723. Při výzdobě presbytáře byla použita soustava do sebe vepsaných čtverců s pootočením, která je jednou ze základních figur posvátné geometrie. Vepsaný čtverec, jehož vrcholy půlí strany vnějšího čtverce, má plochu rovnající se polovině plochy vnějšího čtverce, je tedy mezi nimi geometrická úměra. Strany velkého čtverce jsou půleny středy čtyř štukových deseticípých hvězd, rozmístěných po obvodu presbytáře. Do tohoto čtverce je vepsán čtverec s pootočením. Zároveň jsou rohy velkého čtverce spojeny přímkou se středy protilehlých stran tohoto čtverce. Velký čtverec transformujeme směrem dovnitř. Prodloužené strany transformovaného čtverce protínají středy deseticípých hvězd a zároveň tvoří paprsek velké osmicípé hvězdičky, která definuje křivkové linie štukové výzdoby. (Geometrická analýza klenby presbytáře kostela a text Ing. Jana Růžicková.)

Účast Jany Růžickové na vědeckovýzkumné činnosti v letech 2001–2006

ALEXANDRA KŘÍŽOVÁ (NPÚ GNŘ)

Porevoluční vývoj znamenal i pro památkovou péči úplně nové období. Období záchrany mnoha památek, ale i přestaveb, demolice a ztrát. Na územním odborném pracovišti v Praze se proto v roce 2001 připravoval vědeckovýzkumný úkol *Terénní a badatelský průzkum, dokumentace a pasportizace ohrožených skupin památek na území hlavního města Prahy* (MK0CEZ01F2702).

Dánsko, Mariager, květen 2007, zleva Dana Humlová, Markéta Lierová, Miloš Tins, Miroslava Fiedlerová, Helena Čižinská, Jana Růžicková (foto A. Albrechtová, 2007).

Dánsko, Skagen, mys Grenen, květen 2007. Jana Růžicková mává z moře (foto neznámý fotograf, 2007).

Jana Růžicková považovala při své práci odborného garanta za důležité seznámit se vždy také s původní plánovou dokumentací objektů. Zjišťovala postupně, že v archivech odborů výstavby dochází k jejímu výraznému úbytku, protože originální historická dokumentace z 19. století byla uložena společně s novodobou a používána v běžné správní agendě. Nápad zapojit se do chystaného výzkumného projektu byl okamžitý. Jana Růžicková připravila a obhájila jednu jeho část – dílčí úkol *Archivní rešerše dochovaných historických plánů pro objekty na území hl. m. Prahy*.

Navázala dobrou spolupráci s úřadem městské části Praha 2, jehož vedení přesvědčila velmi rychle o důležitosti věci. Městská část dokonce uvolnila finanční prostředky na digitalizaci plánů a pořízení barevných kopií pro potřebu úřadu a zajistila následné řádné uložení originálních plánů a jejich uchování ve stavu, který ještě umožní žádoucí restaurování v budoucnu.

Výsledkem vlastní odborné práce (2002–2006) byla rešerše plánů s titulem *Stavební vývoj obytných domů na katastrálním území Nové Město od konce 1. třetiny 19. století do sedmdesátých let 19. století*. Zmiňuje urbanistický vývoj blokové zástavby a regulační činnost, podrobně pak vývoj architektury, dispozice nájemních domů a vývoj konstrukčních řešení včetně zastřešení. Náznačen je vývoj zástavby dvorů a vnitrobloků se zánikem zahrad, altánů a vodních prvků (kašny, studny apod.). K dokumentaci náleží časově řazený soupis historické dokumentace k jednotlivým činžovním domům z 19. století, obsahující název plánu, datum jeho vzniku nebo schválení, autora a měřítko. Nechybí konstatování, v jakém stavu se dokumentace nachází nebo jakými neodbornými zásahy byla v průběhu 150 let existence poškozena. Součástí rešerše historických plánů je zpracování jmenného rejstříku autorů, architektů a tesařů.

Vlastní digitální dokumentace, uložená jak na úřadu m.č. Praha 2, tak v knihovně NPÚ v Praze a sloužící mnoha badatelům, samozřejmě obsahuje také vlastní skeny dokumentace jednotlivých objektů. Jedná se tak možná o první digitalizaci na úseku státní správy u nás. M.č. Praha 2 následně v roce 2009 získala dotaci na digitalizaci celého archivu a jako jeden z mála úřadů má od roku 2011 tato data digitálně přístupná.

Sbírka kolkovaných cihel Jany Růžickové

JOSEF HÁJEK (NPÚ GNŘ)

Nedílnou součástí profesního uvažování Jany Růžickové jako terénní garantky bylo domýšlení širších odborných spojitostí, které s oborem památkové péče souvisejí. Tato stálá potenciální připravenost reagovat na mnohdy náhodné podněty z praxe nejednou vedla spolu s intenzivní snahou o co nejkomplexnější zpracování dané látky k celé řadě souběžných projektů. Podobná profesní profilace kvalitního odborníka památkové péče není věcí tak úplně neobvyklou, ovšem můžeme říci, že specificky osobním rysem Jany Růžickové byl takřka okamžitý hluboký ponor do studia vzájemných vztahů spojených se studovanou materií. Studijní zájem se navenek projevoval spíše v nenápadném tichém zaujetí, vskrytu však se zápal a silnou vůlí takřka neomylně směřoval k reálným výsledkům. Ono introspektivní směřování nezřídka překračovalo běžný horizont souvislostí. Takovéto jedinečné osobnostní nastavení bylo pro Janu Růžickovou typické a nezřídka se pro řadu jejích spolupracovníků stalo velmi inspirujícím.

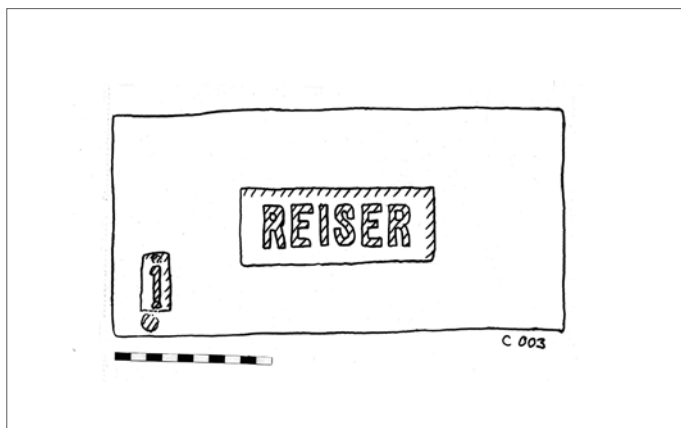
Také založení drobné, leč kvalitní sbírky kolkovaných cihel na pražském pracovišti Národního památkového ústavu bylo výsledkem náhodných událostí, jež však velmi záhy vyústily v komplexní projekt. Náhodný sběr kolkovaných cihel, například průzkum tzv. hergetek v prostoru hradebního opevnění na Novém Městě a Vyšehradě či jinde v prostoru historického jádra Prahy, nakonec vedl k rozhodnutí zorganizovat dobrovolné sběrné akce mezi různými dobrovolníky, od náhodných romských známostí až po dlouholeté kolegy z oboru. Díky neustávajícímu upozorňování na důležitost všimnout si podobných stavebních detailů včetně třeba kolkovaných cihel, původních materiálů, střešní krytiny atd. vešla v povědomí kolegů na památkovém pracovišti, kteří ji pak zcela přirozeně při své pracovní činnosti upozorňovali na podobné nálezy a zvali k vyhodnocení na konkrétní situace nebo posílali jednotlivé ukázky. Zvláště plodná byla v tomto případě spolupráce s kolegy z archeologického odboru, ale i s některými podobně založenými kolegy z jiných odborů a pracovišť.¹⁰

Někdy kolem roku 2000 začala vznikat drobná, leč kvalitní sbírka pálené stavební keramiky, která byla postupně neustále doplňována. Sběrka byla soustředěna především na cihly s pražskou nálezovou proveniencí, nicméně v případě unikátních souvislostí neváhala doplňovat i mimo-pražské kusy (například gotická cihelná dlaždice nebo renesanční cihelná dlaždice z Banské Štiavnice). Vedle převládajících kolkovaných cihel se ve sbírce nacházejí i zajímavé ukázky jiných typů cihlářských výrobků, například hřebenáče, prejzy, falcové tašky, bobrovky apod. Ty jsou však pouze nahodile doplňovanou součástí. Systematická pozornost byla věnována kolkovaným zdicím cihlám.

Autentické stavební články a artefakty včetně kolkovaných cihel chápala jako nedílnou součást hmotné podstaty památek. Vysoká dokumentační hodnota původních stavebních prvků ve spojení s vysokou dobovou technologickou úrovní pro ni znamenala další impulz ke zkoumání. Při sběratelství vždy kladla velký důraz na originalitu a původnost, protože jak správně vytušila, bude možné předměty v průběhu času zkoumat z nových technologických a vědeckých hledisek. V případě zdicích cihel to byly úvahy o složení směsi hlíny a nezbytných příměsí tzv. ostrživ. Vedle složení se zajímala také o problematiku typologie, využití, druhotného použití nebo povrchové úpravy včetně glazování (areál porodnice u Apolináře spadal do jejího úředního rajonu). Při vědomí jejích rozsáhlých znalostních přesahů do duchovních věd nás nepřekvapí, že u kolků cihel ji zaujala skutečnost, že ve sbírce historických stavebních prvků Národního muzea v Kodani se nacházejí cihly s vyraženými runami.

Problematikou kolkovaných cihel a historické červené stavební keramiky se v prostředí české památkové péče a archeologie samozřejmě zabývala a stále více zabývá řada kolegů a někteří z nich dosáhli v dokumentování historických stavebních prvků pozoruhodné výsledky. Leč podobně jako u Jany Růžickové je to většinou otázka dobrovolné pozornosti či sběratelské činnosti jakožto vedlejšího produktu hlavní odborné a studijní činnosti, o samostatné specializované instituci ani nemluvě. S řadou z kolegů konzultovala, sdílela zkušenosti a sbírala podněty k dalším

10 Z kolegyň a kolegů na NPÚ například Tomasz Cymbalak, Jana Červinková, Dorota Havlíková, Josef Hájek, Martin Jedlička, Veronika Koberová, Zuzana Křenková, Pavla Matoušková, Martin Müller, Jakub Jan Outrata, Jaroslav Podliska, Terezie Rubešová, Zora Rysová, Michaela Selmi-Wallisová, Ondřej Šefců, Ladislav Špaček, Petr Vaňous, Michal Zachař, z externích dárců Marie Blabolilová, Marián Jarný, Stanislav Přibyl, Petr Starec, Bosko Tripalo, Josef Tello, architekti Pavel Brodský, Pavel Kordovský, Josef Kolář, Matouš Houba, Miroslav Cikán, restaurátor Jaroslav Blažke a řada dalších.

Praha 1-Staré Město, čp. 356,
Na Perštýně 12. Uložení části
sbírky kolkovaných cihel. Vitřiny
pro prezentaci sbírky zajistila Jana
Růžičková (nahore).

Dole – pálená zdicí cihla s kolkem
REISER v kartuši (inv. č. C003).
Sběr Jana Růžičková, čp. 431,
Vyšehradská 26, Praha 2-Nové
Město (foto P. Havlík, 2016; kresba
L. Bartoš).

průzkumům. Inspirativní pro ni byla práce Martina Ebela publikovaná ve sborníku Dějiny staveb 2001, zabývající se rozměry cihlářských výrobků. Tyto poznatky se snažila aplikovat a vyhodnocovat v prostředí cihel pražského barokního opevnění. Pro Janu Růžičkovou bylo typické, že skoro vždy svou aktivitu směřovala k co nejkomplexnějšímu záběru zpracování a vyhodnocení. K tomu náleží promýšlení základní taxonomie, úvahy o zvolení co nejvhodnějšího evidenčního a dokumentačního postupu. Například vznesla otázku, jak vlastně co nejlépe zaznamenávat kolký. Vedle běžné fotodokumentace a kresby zkoušela průpisy nebo otisky modelářské a keramické hlíny. Spolu se zaznamenáváním a tříděním nápisů kolků byly spojeny i pokusy o dešifrování jejich obsahu. Zprávu o sbírce kolkovaných cihel prvně publikovala tiskem v roce 2006 (RŮŽIČKOVÁ 2006).

Nelze opomenout i provozní souvislosti. Jelikož Národní památkový ústav není sbírkotvornou institucí, byly artefakty evidovány nejprve v rámci jiného hmotného majetku jako bezplatné dary, které měly sloužit jako pomůcka pro terénní guaranty při konzultacích s klienty. Sama rovněž obstarala adjustaci, k čemuž využila historickou vyřazenou skříň z jedné z vysokých škol. Po zpřístupnění do veřejných prostor pak celou sbírku na základě darovací smlouvy bezplatně věnovala NPÚ, jemuž slouží tato sbírka dodnes.

Před odchodem do důchodu se postarala i o dořešení otázek evidenčních i odborného zhodnocení, včetně publikace. Zajistila předání správy zkompleťované a zrevidované sbírky kolkovaných cihel do odboru Evidence, dokumentace a IS. V rámci předávání se postupně zrodil plán vědeckého zhodnocení sbírky a současně pořízení kompletní inventarizace včetně evidenčních listů a kvalitní fotodokumentace. Jana Růžičková dala k dispozici svůj seznam cihlářů v Praze

a okolí, v němž zohlednila příslušné díly Soupisů lomů ČSR. Po tříleté intenzivní heuristické práci vznikla kolektivní monografie s názvem *Cihly v historické architektuře Prahy* (2017), která se právem může pyšnit vysokým obsahem do té doby nikdy nepublikovaných archivních, plánových a spisových materiálů, jež v případě řady lokalit znamenaly průlom dosavadních systematických znalostí problematiky výroby zdicích cihel v Praze, a která tak tvoří solidní základ pro další bádání v uvedené problematice do budoucna. Zmíněná publikace byla současně věnována dílu Jany Růžičkové, jejíž inspirativní nápady zanechaly na pražském pracovišti svou nesmazatelnou stopu.

BIBLIOGRAFIE JANY RŮŽIČKOVÉ

- Hledání konsensu mezi požadavky památkové péče a protipožární ochrany. In: Protipožární ochrana památkových objektů. (= Odborný seminář Společnosti pro technologie ochrany památek), Praha 1999, 14–16.
- Vesnická architektura na Broumovskou. In: Vesnice – krajina – lidé : Sborník příspěvků z celostátního semináře pořádaného SÚPP v Praze, PÚ v Ústí nad Labem a Muzeem lidové architektury v Zubrnicih ve dnech 14.–16. září 1998. Praha 1999, 44–48.
- Vyšehrad : Historické podoby (s Věrou Brožovou, Denkem Čumlivským, Danielou Kolmanovou, Bořivojem Nechvátalem, Andrejem Romaňákem a Pavlou Státníkovou). Praha 2000.
- Nález ostění otvoru v severní části hradby Vyšehradu. Výroční zpráva 2000 : Pražský ústav památkové péče. A. Křížová / L. Špaček / Zd. Dragoun (eds), Praha 2001, 52–53.
- Nález barokních malovaných záklopových prken ve Faustově domě čp. 503 na Karlově náměstí na Novém Městě. Výroční zpráva 2000 : Pražský ústav památkové péče. A. Křížová / L. Špaček / Zd. Dragoun (eds), Praha 2001, 53.
- Nález fragmentárně dochované architektonizované klasicistní zahrady na Novém Městě. Výroční zpráva 2000 : Pražský ústav památkové péče. A. Křížová / L. Špaček / Zd. Dragoun (eds), Praha 2001, 53 s.
- Nález fragmentů historické zahrady na katastrálním území Nové Město. In: Výroční zpráva 2001 : Státní památkový ústav v hlavním městě Praze. A. Křížová / L. Špaček / Zd. Dragoun (eds), Praha 2002, 78.
- Celoplošná, rozsáhlá oprava pláště gotické hradby Nového Města pražského v úseku od ul. Na Slupi po barokní bastion č. XXXI, Božích muk na Karlově. In: Výroční zpráva 2002 : Státní památkový ústav v hlavním městě Praze. P. Vaňous / Zd. Dragoun (eds), Praha 2003, 78–80.
- Restaurátorské práce uměleckých děl secesní fasády domu čp. 389/II, Rašínovo nábř. 46, Praha 2, prováděné v rámci obnovy celé fasády. In: Výroční zpráva 2002 : Státní památkový ústav v hlavním městě Praze. P. Vaňous / Zd. Dragoun (eds), Praha 2003, 80–81.
- Otázky stavebního vývoje novoměstského opevnění v období velké opravy. In: Výroční zpráva 2003 : NPÚ, ÚOP v hlavním městě Praze. Zd. Dragoun (ed.), Praha 2004, 9–10.
- Nové poznatky v otázce stavebního vývoje novoměstského opevnění v období dokončovacích prací na opravě bastionu XXXI. In: Výroční zpráva 2005 : NPÚ, ÚOP v hlavním městě Praze. Zd. Dragoun / P. Vaňous (eds), Praha 2006, 5–7.
- Barrandienské vulkanity na pražských památkách (s Drahomírou Březinovou a Barborou Schulmannovou). Kámen 12, 2006/3, 63–68.
- Zpráva o založení veřejnosti přístupné sbírky historických stavebních cihlářských prvků na NPÚ HMP. In: Výroční zpráva 2006 : NPÚ, ÚOP v hlavním městě Praze. Zd. Dragoun / P. Vaňous (eds), Praha 2007, 7–11.
- Jan Kotěra a Olšanské hřbitovy (s Drahomírou Březinovou a Barborou Dudíkovou Schulmannovou). Za starou Prahu : Věstník Klubu Za starou Prahu 39 (10), 2009/3, příloha Věstníku, bez paginace.
- Litinové náhrobní kříže a železářny Ferrum. In: Funerální architektura. (= Sborník přednášek z odborného semináře STOP), Praha 2010, 42–46.
- Dílo Jana Kotěry na pražských hřbitovech II. (s Drahomírou Březinovou a Barborou Dudíkovou Schulmannovou). Za starou Prahu : Věstník Klubu Za starou Prahu 41 (12), 2011/1, 42–48.
- Pražská sepulkrální architektura Josefa Gočára v kontextu doby (s Drahomírou Březinovou a Barborou Dudíkovou Schulmannovou). Za starou Prahu : Věstník Klubu Za starou Prahu 42 (13), 2012/2, 38–43.
- Obnova kaple Nalezení sv. Kříže ve Stodůlkách : Nové poznatky o geometrii architektonické skladby. Za starou Prahu : Věstník Klubu Za starou Prahu 43 (14), 2013/3, 36–41.
- Umělecky cenné hrobky na Novém židovském hřbitově 11 : Rondokubistický náhrobek Josefa Gočára. (s Barborou Dudíkovou Schulmannovou). Kámen 19, 2013/1, 30–31.

Bibliografii sestavily Anna Kusáková, Lenka Matiašková